

se toplo priporoča:

ODBOR.

EDINOST.

Neodvisen tednik jugoslovanskih delavcev v Ameriki.

Naročnina za celo leto \$2.00
Naročnina za pol leta \$1.00

Cene oglasov na zahtevo.

NASLOV:
EDINOST PUBLISHING CO.

1847 W. 22nd. St.

Chicago, Ill.

Telephone Canal 98.

Subscription price per year \$2.00
Subscription price per half year \$1.00

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

December 24, 1919. — Number (Štev. 55. Volume V. Leto.

Issued every Thursday by Edinost Publishing Co., 1847 W. 22nd Street, Chicago, Illinois.

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

ŽALOSTNA POROČILA IZ DOMOVINE.

Vedno žalostnejša so poročila, ki prihajajo iz stare domovine. Nasim sovražnikom se je posrečilo razdiralno delo v naši domovini. Hrvatje niso bili nikdar modri politikarji. Mažarji so jim vzeli vso močnatost in značajnost. Korumpirali so javnost tako, da bode vzel stoletje predno se bode vzgojil nov rod, treznih in poštenih politikov in narodnih voditeljev. Imeli so že več let toliko stranj, da sami niso vedeli koliko. Tako so bili kakor žoga v rokah naših zaigranih sovražnikov. Delo pri njih je bilo lahko. Naslikati jim je bilo treba samo neko "veliko Hrvatsko", katere ni na celim svetu, ker je vsa skupaj le prav majhna deželica, pa so storili vse, kar so jim narekovali sovražniki.

Srbi niso izobražen narod, miso se kulture narod, ki bi se mogel meriti s Slovenci. In tega od njih pameten človek niti ne pričakuje, ker so narod od včeraj, ker predvčerajšnjim so bili še v turški sužnosti. Imajo jako nesrečne voditelje, kakor na pr. Pašić, ki niso močnej velikega obzorja, temveč možje ozkostrani in omejeni, da ne vidijo šest inč pred seboj.

Ta ozkostrana lokalna politika je bila pri Hrvatih kakor voda na mlina naših narodnih sovražnikov.

Slovenci so trezni politiki, ki izvajamo socialiste, ki prekosijo Hrvate in so si tako zavili svoje oči z rdečo zastavo internacionalne da ne vidijo drugega kot "Trotzkyja in Lenina. Lenina in Trotzkyja. Preslepiti so se dali premetenim Italijanom celo tako da da pakirajo z Italijanskimi socialisti. To zmedo se povečuje. Tako vlada po celi državi strašna zmeda in Jugoslavija je v nevarnosti.

Privatna poročila poročajo o neumornem delovanju ubogega Korošca, ki je glas vpiočega v puščavi, ki svari Beograjsko vladu, ki roti Hrvate in roti socialiste in vleče skupaj vse te stranjke, da bi rešil domovino.

Pri takih razmerah se potem ne smemo čuditi, če zmagujejo Italijani in tudi ne bomo hudni na nikogar če nas bodo zaprli v ječo, nam zaprli morje in nam dali polentarja za stražo. Nesloga tlači. In tlačila nas je in tlačila nas, bo, dokler se ne bomo spametovali.

Župnik Drole piše, da rojaki pričakujejo pomoči od nas, Ameriških Slovencev.

So naše razmere kaj boljše? Kakor sedaj vidimo so naše razmere samo slika razmer doma.

Ozkostrana ljubosumnost podira vse. Par voditeljev hoče imeti narod, da ga striže kot ovco. Kdor se v bran postavi temu, pa stranjko cepi, pa kazi mir i. t. d.

Da, samo ena je rešitev naroda, da narod sam prime za svoje vajeti, pahne proč vse izkoriščevalce, pa naj bode to rdeče ali kakoršne koli.

In to narod tudi čuti!

Od tod klic, dajte nam dnevnik, ki ne bo pod komando nikakih strankarjev, nikakih "undertakerjev" in nikakih "rdečih voditeljev."

BOŽIČ.

Cela naša država bode praznovala 25. decembra kot narodni praznik.

Združene države ne priznavajo nobene gotove vere, vendar priznavajo Boga in Kristusa. Zato bodo praznovali Božič.

Vse delo se bode ustavilo ta dan Vse bode praznovalo.

"Vera, Krščanstvo je humbug, je izmišljilja duhovnikov," trdijo naši rdečkarji in slepe s tem ubogo slovensko delavstvo in ga zapeljujejo.

Ljudstvo ne misli veliko in jim vrjame.

Božični dan bodo tudi vsi ti možje praznovali.

Kako lep dan, da bi se vsi oni zasleplenci ustavili, za trenutek vsaj, in bi začeli premišljevat.

Ali so bili res vsi ti milijoni in milijoni ki so se poklonili temu Bogu-Sinu v jaslicah — norci, humbugarji?

Ali so res vsi sami omejeni, ki so ga sprejeli za svojega Zvečarja, za svojega Boga?

Ali so med temi milijoni, ki verujejo, ki žive po veri res sami neki ljudje, sami nevredni, sami priprosti, omejeni razumi?

Kaj pa veliki državniki, kakor Washington?

Kaj pa vsa nezmerna množica najučenejših mož sveta, ki so globoko verovali? Ali niso vsi ti možje preje natančno proučili ves nauk krščanstva, predno so se ga oklenili?

In kdo so pa ti slovenski učenci, ki uče da ni Boga, da je krščanstvo humbug? so to kaki učeni profesorji? kaki učeni možje? ki so ljudili veliko v šole, ki kaj znajo? in kaj vedo?

In ti naj ne uče? Tem naj vrjame Brrr!

Hm! Najbrže bi drugače učili, ko bi se več učili — "Fakirani študentje!"

Da, Božični dan, ko boš videl vse delo ustavljeno, ko vse počiva, vse praznuje, pomisli: kaj praznuje svet danes?

OB KONCU LETA.

To je zadnja številka letošnje "Edinosti".

Prihodnja izide že za novo leto.

Ob sklepu leta se prav pristočno zahvaljujemo vsem našim naročnikom, zastopnikom in prijateljem za vso pomoč in sodelovanje.

Težko leto imamo za seboj! Vendar, hvala Bogu, prestali smo preskušnjo in sedaj gremo s krepkimi koraki naprej.

Iskre Vam hvala, da ste z nami vred vstajali. Zvestoba mora biti preskušana.

Prihodnje leto bode list Edinost precej izpremenjen. Imel bode primernejšo obliko in tudi primernejšo razdelbo tvarine.

Ne bomo veliko obljubovali, kaj vse bomo spremenili in kako vse uredili, le toliko rečemo, naročniki, sami boste videli! Prepričani smo pa, da bode list tak, da boste z njim zadovoljni, da se vam bode dopadel in da ga boste radi čitali.

Zato vabimo vse dosedanje naročnike, ostanite nam zvesti tudi v prihodnje. Če do sedaj niste morda bili z vsem zadovoljni, vrjame, bolelo je bolj nas, kot vas. Toda nismo si mogli pomagati. Težave, skozi katere smo pa šli sami, so bile pa tolike, da se danes čudimo, da smo jih premagali in prestali. Prepričani pa smo, da so te težave kot močni ogeljni kamen, na katere smo postavili svoje podjetje.

"Edinost" je delniška družba revnih, navdušenih delavcev, ki so se združili v to podjetje, ker jih je gnalo sreč! Ker jih je gnala potreba.

Da bi se pa res med nami Slovenci smel vsaki petelin repeniti in vsak nevednež bi smel pljuvati na naše najdražje svetinje naroda, ne, tega pa že ne! In tako smo se združili. Seveda, revež je povsod revež! Kapitalisti nismo, tudi ne kaki izkoriščevalci delavskih žuljev.

Zato bratje, rojaki, v naš krog!

Kar je revnih pa trezno mislečih slovenskih delavcev, k nam! Pridružite se nam!

Resnica in poštenje vedno zmagujeta!

EDINOST PUBL. CO.

DOPISI.

Chicago, Ill.

Namenil sem se tudi jaz napisati par vrstic v naš preljubljeni list Edinost. Ko berem razne napade po listih zoper našega č. g. župnika, si ne morem drugače kakor da napišem resnico. Sicer vsak pameten človek takoj ve, zakaj napadajo ravno našega č. g. župnika. V Chicagi vsi pravi farani vidimo na lastne oči. Tako lepega reda v cerkvi in v župniji še ni bilo pri nas. Kar pogledamo samo našo mladino, kako se sedaj obnaša, da jih je veselo videti. Potem naši fantje imajo svoj klub, kjer se zbirajo na zabavo in hodijo skupno k sv. obhajilu, dekleta imajo svojo dekliško družbo, možje Najsvetejšega Imena društvo in žene svojega. Tako! In vse v resnici v slovenski župniji. Sv. Stefana v Chicagi lep napredek, da se ga mora zveseliti, komur je res pri srcu vera in župnija. In to čutimo vsi farani in le malo je izjem, pa še ti bodo spoznali, ako so res farani. Zato č. g. župnik le tako naprej. Mi vsi vaši farani smo z vami! Č. g. K. Zakrajšek srčno vam hvala za Vaš trud z nami. Le nič se ne ozirajte na neumne napade. Vsi vidimo, kdo so tisti, ki vas napadajo, da bi bilo slabo, ako bi Vas taki hvalili. Ako enkrat brezverci začno kakega duhovnika hvaliti, potem je že slabo. Ni moj namen odgovarjati na vse nesramne napade na Vas. Rečem le, da tisti, ki hočejo prepričati med nami, bodo že še dobili in spoznali, kajti tudi za nje bode prišel dan plačila. — Vam pa, č. g. župnik, le tako naprej. —

Toliko resnici na ljubo.
Leo, Mladič.

La Sallo, Ill. — Cenjeno uredništvo! Poleg naročnine pošiljam tudi dar \$1.90 za Orlovsko Zvezo v Ljubljani. (Sto kron) Pisano je sicer, da naj ne ve, levica, car da desnica. Zato tudi ni moj namen, da bi se morda s tem svojim darom hotel hvaliti, katerega drage volje pošiljam Orlovski Zvezi. Vendar bi rad s tem darom navdušil tudi še tebe, dragi čitatelj in draga čitateljica, da bi tudi ti segel takoj v žep in daroval za tako plemenit namen. Kdor namreč ljubi slovenski narod svoj in čita po raznih časnikih, kaj počno naši sovražniki Italijani, kako strašne krivice nam delajo in kake hudobije počenjajo na našem ubogem narodu, mora vsakemu rodoljubu srce krvaveti in za upati je, da kadar bodo naši vrli Orli postali močni, bojo sovraga Italijana zmagali in rešili zemljo, očistili je grdega Laha.

Prav dobro in koristno bi tudi bilo, ko bi se mladi Orli tukaj v Ameriki skrbno v angleških časopisih oglašali in zavračali vse obilne laži, katere trocijo Italijani proti našemu narodu in bi kazali Amerikanskemu narodu, koliko krivico nam delajo. Toda prosim te, ljubi čitatelj in čitateljica, še ti pošlji kak mal dar v ta blagi namen.

Nadalje v vsi odločnosti protestiram proti nesramnemu zmeranju in hudobnim lažem, s katerim trdijo nasprotniki, da so vsi ustanovitelji cerkva sami hinavci. Ti možje so bili navdušeni in rodoljubni možje, ki so se žrtvovali za svoje ljudstvo in svoj narod. Časti in slava takim možem! Hinavci pa je, kdor je po mnenju katoličan, pa podpira svoje verske sovražnike, z njimi drži in podpira njih časnike in njih društva. Hinavci so vsi naši odvadniki.

Mi katoliški možje, pa kar počumno naprej! Katoliška cerkev je v boju od kar obstoji, pa je že niso. Dva tisoč let je niso, pa je se tud imilijon let ne bodo, pa naj se dvigne tudi cel pekel. —

J. Č.

CHICAŠKE NOVICE.

Keglarska liga dobronapreduje in zanimanje za igro je vedno večje. Fantje (Jinx) fantovskega kluba se še vedno držijo na prvem mestu in so do danes še največ iger dobili. Anton Paulic se je pozdravil in Frank Merlak je našel dovolj časa, da je prišel pomagat v sredo 10. decembra naše veterane Društva Sv. Jurija nekoliko pokorit. Ti veterani so se zadnje čase pokazali kot jako močne kandidate za čampionat naše lige. Jurjevci so imeli mlekarije Frank Grila v svojem "štabu." Ali ena nesreča je pri njem — Kočevar je. Kadar pa on klega pa zmira misli na Kočevsko republiko, katero jim

pa Ribničanje nikakor nočjo dovoliti. Kaj čuda, da se naš Ribničan, Mr. Gradišar tako obnaša kakor Lloyd George, ki nikakor noče Irski dovoliti, da bode republika. Vendar naš Kočevar Mr. Grill se je zarotil, da bode vsem ustavil mleko in šel na štrajk, če Kočevska ne bode postala samostojna republika. Tega se je pa še naš Ribničan ustrašil, kajti brez Grillovega dobrega mleka, z dobro smetano na vrhu — naka, tega pa že ne moremo pogrešati. Zato ni čuda, da Mr. Grillu niso šli ta večer kegli, kakor si je želel. Godilo se mu je prav slabo in videlo se je, da Kočevska gloria zahaja. Never mind, Frank, se bo že še srečal tudi Kočevarjem zamejala. Takrat bo pa gloria na Kočevski strani. Igralci pa še posebno pohvalijo z izbornim cigarami, s katerimi jih pa zalaga naš tabakar g. Frank Mravlja, ki ima kar še najboljše cigare in cigarete. Vsepeh je bil.

Fantje 751 727 749
Jurjevci 637 662 775

V soboto dne 13. decembra so fantje Danicarji keglišče kakor pometli pred Stefanovi. Vojkovodja Math Grill se je dobro boril, vendar kaj je hotel, ko je imel pa zelo slabo pomoč od svojih Tovarisev. Imel je seboj dva rekruta, Gido Salmic in Johna Senica in moramo priznati, da ne bode dolgo ko bosta med prvimi igralci. Samo da se malo privadijo keglišča. Danicar Marković je zopet malo "k sebi prišel" in je igral ti dobre "gejme". Zabar kar je za en čas zbolel, ker so se mu same "ljukne" delale med kegli. No, pa se je vjezil in kmalu ozdravel in nazadnje druge dosegel.

Vspreh je bil:
Sv. Stefan 664 688 597
Danica 731 767 735
Frank Merlak ima high average čez 159 pet devetink keglav in ima tudi high average za tri "game" in sicer 177 in eno tretjino keglav.

Društvo Danica se še vedno drži na višini 832 keglav.

Posebno zanimanje se kaže za drugo soboto, 20. Dec. ko se bodo fantje Danicarji in fantje Sv. Stefana spoprijeli in zlasali. To bo "fajt". To bode posebno zanimivo, ko se bosta sprijeli društva, ki se obe potegujeta za prvo mesto. Že zdaj si stranji žugati. Nekaj posebnega bo ta bitka. Zanimivo bode gledati kako se bo to držalo.

Božične praznike bomo v naši slovenski cerkvi praznovali kakor najbolj mogoče slovesno. Prva sv. maša bode ob 5. uri zjutraj mesto polnočnice, med katero sv. mašo se vabijo vsi k sv. obhajilu. Druga sv. maša bode ob pol 8. uri, tretja ob 9. uri za mladino in velika ob pol 11. uri. — Popoldne ob 3. uri bodo pete litanije. —

V nedeljo 28. januarja ob 4. uri popoldne priredi Zveza Jugoslov. Žena in Deklet v Hoerberjevi dvorani krasno prireditev v korist in v pomoč slepim slovenskim vojakom v Jugoslaviji. Celvspored bode nekaj krasnega in impozantnega in zato vabimo vse rojake iz Chicaga in okolice, da se v obilnem številu udeležijo te prireditve. Glavno točka bode igra "Ob vojski" katero je spisal naš rodoljub Dr. Krek. Obilo je preskrbljeno tudi za prigrizek in drugo zabavo. —

Rojaki, to bo zadnja prireditev te vrste, v pomoč stari domovini. Karo lepo je, da so se naše (Dalje na 3. strani.)

BOŽIČ v stari domovini

se zamore veselo in zadovoljno praznovati samo z Vašo pomočjo in darežljivostjo.

Skušajte zadovoljiti svojce v starem kraju ZA BOŽIČ MIRU.

POŠLJITE NCIM DENARNO POMOČ, kajt z denarjem si zamorejo preskrbeti vse.

Kljub temu, da je v starem kraju vse zelo drago, so pa krone tako poceni, da zamorete s par dolarji mnogo pomagati.

VAS V STAREM KRAJU BODO ZELO VESELI, AKO JIM DOSPE AMERIŠKO BOŽIČNO DARILLO PRAVOČASNO V ROKE.

Dospelo pa tudi bo, in sicer pravočasno ter pod popolnim jamstvom, če ga odpošljete potom naše stare, zanesljive in vsestransko priznane tvrdke:

EMIL KISS, Banker

133 Second Ave.,

New York, N. Y.

Prodaja parobrodskih listkov.

Menjava denarja.

VSTANOVLJENO 1898.

Za Božične Pranike.

Starn navada je že, da pošiljajo ameriški rojaki svojcem v starem kraju denarna darila za vsake pranje. Ta darila so bila vedno sprejeta z največjim veseljem, a letos bo to toliko v večji meri, ker je potreba toliko večja.

Vsaka pošiljatev potom moje tvrdke je popolnoma varna pred izgubo n bo dospevala na svoje mesto v najkrajšem, pri sedanjih razmerah možnem času.

100 Kron za	\$ 1.45	50 lir za	\$ 5.00
200 Kron za	2.85	100 lir za	\$ 9.75
500 Kron za	7.00	500 lir za	\$ 48.00
1000 Kron za	13.90	100 lir za	\$ 95.00
5000 Kron za	66.00		
10,000 Kron za	132.00		
25,000 Kron za	\$325.00		

Potovanje v stari kraj. Štrajk v New Yorkem pristanišču je končan. Promet v Evrojo se zboljšuje in prihaja nazaj v stari tir. Z 21. novembrom se ima pričeti reden promet na Francoski liniji. Kdor želi biti za božič doma, naj takoj piše ali pa pride na spodaj navedeni naslov.

Potni listi. Onim ki nočejo sami imeti tega posla; preskrbim potne liste v najkrajšem času.

LEO ZAKRAJŠEK

70-9th Ave., New York, N. Y.

Izšel je

KOLEDAR
AVE MARIA

ZA LETO 1920.

in smo ga začeli razpošiljati najprej naročnikom ZVEZE KATOL. SLOVENCEV, potem ga dobe drugi naročniki.

Rojaki sezite hitro po njem! Imamo ga le primerno malo število. Naročite ga takoj!

Hočete poslati svojim dragim v domovino nekaj zanimivega? Dobro! naročite si koledar "Ave Maria"

Cena 50c.

To je najcenejši slovenski koledar.

AVE MARIA

1852 WEST 22nd PLACE, --

CHICAGO, ILL.

Pekoče grlo, bolečine v prsih, znamenja influence.

Dajte glu in prsim oživljajočo vžigntev s

Pain-Expellerjem

ter pokrite prsa s sukneno obvezo. Ne izpostavljajte se potom zasamarjanju prehlada vnetjem, pljučnici, influence in drugim nevarnim boleznim.

Kupite Pain-Expeller danes v vaši lekarni, 85 in 65 centov steklenica. Pri- etni ima našo tvorniško znamko

ANCHOR "SIDRO" Ne jemljite nadomestil ali pomotkov.

F. AD. RICHTER & CO. 326-330 Broadway, New York

BOŽIČNA PRILOGA.

Božične misli.

O, pozdravljena, prisrčno pozdravljena zopet ti sveta noč, ti blažena noč N ti noč Božična!

Kako se te je srce zopet zveselilo! Kako prisrčno te je zopet sprejela duša!

In kako te je zazelelo srce! Kakor utrujeni, zmučeni in spehani popotnik po počivališču, tako je koprnelo moje srce po tebi.

O pridi, pridi sveta noč s svojo tako skrivnostno, božansko milino, s svojo prisrčnostjo in blagodejnostjo.

Res ni dolgo, kar si bila tukaj. Kratka doba malega leta. Ni dolgo, ko sem se te veselil! Ni dolgo, ki si zadnjič božala moje zbegano in zmučeno srce! Ni dolgo kar si objemala mojo stisneno dušo! Ne, ni dolgo.

Toda od kar sva se videla — oh koliko grenkosti, koliko prevar, koliko razočaranj, o koliko grenkih ur — je bilo, vendar vmes.

Ne, ne! Ni čudno, te je zazelela moja duša!

O, ni čuda, da se je tako koprneče ozirala dan za dnem po koprnelarju in štela tedne, ne, dneve in ure, kdaj zopet prideš.

O ni čuda, ko je pa morala piti vedno znova in znova z keliha grenkosti, če je kričala: Pridi, pridi, o sveta noč! o, blažena noč! Pridi.

Pridi in popelji me zopet tja pred Betlehemske jaslce! Pridi in pelji me k temu nebeškemu detetu, da mi kaže vsaj kapljico tolažila v ta grenki kelihi, da se tu odpočijem pri Jezusu, da se tu napijem novega poguma in zaupanja.

O, blažena noč, ko se bode srce zopet sklonilo pred temi revni, ni jaslci, ko se bode duša naslonila na to Detice in se napojila z novo nebesko tolažbo sladkega upanja, katerega je prineslo to Detice od tam iz raja, ko mi bode tako ljubko govorilo:

O, srce! Pogum! Pogum! Glej me! Jaz sem tukaj! Zničil sem se, da pridem k Tebi in ti prinesem veselo nasmehilo: da imaš tam nad seboj dobrega Očeta, ki te spremlja na tem tvojem potovanju, katerega oko bdi nad teboj, ki šteje vse Tvoje solze in jih spravlja kot drage kamenje in jih spleta v krasno krono s katero te bode ovenčal, ko prideš k Njemu. Glej, prišel sem trpet s Teboj: Tvoj nebeški Oče me pošilja, da ti pomagam nesti križ, da s teboj trpin in umrjem.

In kolikrat je od zadnjič omahovalo to slabotno srce pod bremenom težav in grenkosti! Kolikrat je omahovalo v težkem boju dobro, za zvestobo. Da, kolikrat je omahovalo in omahovalo in tudi omahnilo.

Ali je čudno, torej če je kričalo to srce po tej sveti in blaženi noči in klicalo: Pridi, pridi ti noč Božična! Pridi in povedi me zopet pred jaslce, pred to nebesko detence, da se tam napijem novega upanja, nove hrabrosti in nove srčnosti. Popelji me zopet k tem mičnim jaslcam, kjer me bode Detice zopet pokrepčalo v zvestobi, v boju za zvestobo in mi govorilo tako milo: "Kaj? Srce ti omahuje v svoji zvestobi, do mene? Z večno ljubeznijo se ute ljubim. Pa ta ljubezen ni omahovala. Glej me tu! Težak bode boj za tvojo rešitev. Duša, glej oljsko goro — glej, Kalvarijo, kako blizu je Betlehema! Vstrajaj! Vstrajaj! Nazaj v boj! Nazaj na bojno polje krščanskega življenja! Nazaj v boj za zvestobo!"

Da, o pozdravljena! Pozdravljena tisočkrat, ti lepa, ti sveta, ti blažena noč Božična.

Duša veseli se je! Duša, k jaslcam! Napij se novega poguma, nove tolažbe, nove srčnosti, pa tudi nove zvestobe — in sicer zvestobe do konca!

Ameriški Slovenec!

Ali veš, da je tukaj tiha, sveta in blažena noč — božična? Se še zavedaš velikosti te svete noči?

Glej nebesa odprta!

Čuj angelje prepevati nad Betlehemom!

Glej, kako hite pastirci tja pred jaslce molit in poklonit se temu božjemu Detetu!

Glej, trije čudni možje, veliki modrijani so prihiteli iz daljnih jurovih dežel, da hite sedaj tja pred jaslce poklonit se temu Detetu.

O, kako z nebeskimi srčnim veseljem si hitel še pred nedavnim časom tudi ti pred te jaslce!

O, kako srčno vesel si hitel tudi ti sredi temne, mirne noči, da-le tja k sv. trojici župni cerkvi, k polnočnici, da se pokloniš temu Detetu.

Se še spominjaš veselja in radosti, ki je polnila takrat tvoje srce?

Se še zavedaš one velike, morda danes nepoznane sreče, ki te je gnala, da si pospešil korake tja k jaslcam?

O, kaj ne! Lepe so bile one svete noči, da blažene so bile. Ti si bil srečen in zadovoljen!

In danes — Kje je ta sreča? Ni je več?

Toda zakaj ne?

To Detice je isto letos, kakor je bilo takrat!

Ta sveta noč je ista blažena, kakor takrat!

Si pa tudi ti isti? Je tvoje srce isto?

Hitiš s pastirci pred te jaslce molit to Dete?

Hitiš s tremi modrimi k Jezusu, da se mu pokloniš?

Ali pa si morda danes skupaj s Herodom, se ježiš nad rojstvom tega Deteta in kuješ z njim temne naklepe, kako bi ga uničil?

O, žalibog! Koliko slovenskih src, ki so še pred nekaj leti s pastirci hoteli moliti Betlehemske dete, hite danes po slovenskih hišah, po slovenskih organizacijah, po slovenskih časopisih, kot od poslanci Herodovi — z morilnim nožem v rokah — in iščejo to dete da bi ga — umorili.

Ne, ne! Narod moj! Herod je krut in grd vladar! Pusti ga! Ne, ne! Narod moj, ti med morilci tega milega nebeskega Deteta? Vrzi proč grdo morilno orožje!

O, sveta noč, o blažena noč! združi, združi zopet vsa slovenska

srca nazaj okrog teh jaslci! Združi jih zopet v molitvi in češčenju tega novorojenega Zveličarja!

O, sveta noč! te bomo še kdaj dočakali, da boš to dosegla? da bodo vsa slovenska srca vsplaneta v novi ljubezni do svetih jaslci? Bomo?

O, ako se to zgodi, o, kako boš blažena!

Zato, božično betlehemske Detice! Blagoslovljaj moj mili slovenski rod!

Prav veselo in srečno Božične praznike vsem delničarjem, naročnikom in dobrotnikom

voši

UREDNIŠTVO!

Veselo in srečno Božične praznike vsem skupaj voši

UPRAVNIŠTVO.

BOŽIČNE ŠEGE DOMA.

Kdo se s osebnim veseljem in rad ne spominja lepega svetega večera, ako je bil še doma v hiši očetovi? S kako lepimi segami in običaji je Slovenec posvetil ta večer in ga zavlil v nekako čarobni blišč tako, da smo se celo leto veselili tega večera.

Različne so šege in navade po raznih vaseh in občinah Slovenije ta večer. Nekatere so skupne celi Sloveniji.

Naj omenim nekatere:

1. Kadenje po hiši in okrog nje. Zvečer ob Ave Maria, ko je zazvonilo, so vzeli oče v posodo žrjavice in na to žrjavico dali iste in tršice iz "butare" "žegna" cvetne nedelje. Zvečine je bila to vejica oljke, "lorber" in druge leskove šibice. S tem kadilom so šli od sobe do sobe po vsej hiši, po vseh gospodarskih poslopijih in kadili obenem pa molili sv. rožni venec. Z njimi je šel vedno še kdo iz družine z blagoslovljeno vado in kropil. Takoj na to smo molili sveti rožni venec.

2. Večerjati nismo smeli pri mizi, temveč sredi mize, večjoma kleče okrog klopi.

3. Na mizo so prinesli mati tri hlebečke belega kruha in ga s platnenim prtom pokrili. Ta kruh smo imenovali podprtnik. Lepa podoba je bil onega Angeljskega kruha, ki je božično noč iz nebes prišel in se učlovečil v Betlehemske hlevčku.

semena, ki se vleče v jaslih, pa jih more čuti.

BOŽIČNI ZVONOVI.

Rev. Andrej Smrekar.

Zvonove čul sem zopet peti V božični mirni, noči sveti, Čez dol in gore srčno milo, Kot nekdanj se se je glasilo O miru vsem ljudem na zemlji.

Zamislil sem se v dni minule, Ko prvič pesmi so se čule, Iz ust krilatev iz višine Na revne zemeljske nizave: Ljudem na zemlji mir nebeski!

A prišli so nemirni časi, In vendar čuli so se glasi, Kot petje angeljev nebeskih Do dobrovoljnih src človeških: Ljudem na zemlji mir nebeski!

Zabučal glas je vojne sile, In vtihnil glas je pesni mile, Gromeli grozni so topovi, Med saboj klali se rodovi, Miru na zemlji pa ni bilo.

Potres razmajal je ognjišče, Za saboj pustil je grobišče, Ljudje, ki srčno se ljubili Pod smrtno koso so molknili O miru vsem ljudem na zemlji.

Tožno glavo v dlan položim: "Saj mi miru!" obupno tožim, "Ker črt in srd med brati vlada, Kdor ima je, kdor nima, strada, To pesem nova je božična!"

Glasnejši klic sem čul zdaj z line: "Naj vse izgine, Bog ne mine! Krivica mora se podati, Pravica mora kraljevati In mir ljudem na zemlji!"

VERSKO PREPRAČANJE

SPOŠTUJEMO...

(DOMOLJUB.)

Kadarkoli socialisti začenjajo razpenjati svoje mreže med ljudstvom, vedno najprvo povedo, da spoštujemo versko prepričanje. In socialno demokratični list, ki se imenuje "Ljudski glas," zna ob takih prilikah celo pobožen biti, kot smo videli in brali.

Da pa socialisti besno sovražijo vse, kar je krščanskega, da

se ostudno norčujejo iz vere, nam je dokaz pisanje socialističnega "Napreja," ki dan za dnem objavlja spise, ki smešijo katoliško vero. V "Napreju" šteje 218 je neki dijak zapisal tale stavke:

"Zato pa moramo izpregovoriti dijaki sami, da bo vedela slovenska javnost, da se naši klerikanci motijo, oziroma — da odkrito poveljmo — da se že zopet lažejo, čeprav se šteje v katekizmu laž h grehom. Ali ni samo po sebi razumljivo, da je dijak 30. stoletja proti veronauku v solah? Dijak, ki vendar dela z razumom, ki je zmogel misliti s svojo glavno, se gotovo ne zmeni za protilogično čevkanje popov. Vse besedice papeževga hlapca zadene samo na posmeh. Sramotno bi bilo za dijaštvo, če bi se danes ne izprevidelo, da ta vera v izpreminjanje vina in kruha v Boga, v brezštevne svetnike in vdove božje, hudiče in ne vem, v kaj vse še, nima resne znanstvene podlage. Vse to si je izmislila "mati cerkev" po Kristusovi smrti. Kar pa nima logične podlage, nima pravice do obstoja. Danes potrebujemo vere človekoljubnosti, enakosti, vere v izboljšanje socialne in moralne bede, ne pa vere v hudiče in strahove. Seveda: če bodo pa o tem odločevali svobodni duhovi in dijaki sami, kar je edino pravično, bo pa prišla drugačna šiba na klerikalce, in dijak se ne bo več mučil s "svetimi skrivnostmi."

Ta socialnodemokratični prerok prerokuje, da je nam treba

K NOVEMU LETU.

Rev. A. Smrekar.

Novo leto smo začeli, Milo srčno daj nam Bog, Da bi dobro ga končali, Brez težave in nadlog.

Naj bi v miru vsi živeli In ljubili se srčno.

Da ne bomo se kesali,

Ko nam v veke da slovi.

Ali si že obnovil svojo naročnino

Telefon Canal 6027

FRANK GRILL'S DAIRY

Prva slovensko-hrvaška MLEKARNA

1818 W. 22nd Street

CHICAGO, ILL.

Se priporoča slovenskim in hrvaškim gospodinjstvom slovenske chicaške naselbine.

Mleko razvažam strankam po hišah točno vsak dan. Z velespoštovanjem

FRANK GRILL, slovensko-hrvaški mlekar Vsem odjemalcem voščim veselo Božične praznike in

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

in SREČNO NOVO LETO

Zeliva vsem rojakom in rojakinjam. Ob enem se cenj. odjemalcem najprisrčneje zahvaljujemo, ter priporočava za v prihodnje

IVAN IN JULIJANA GOTTLIEB

1821 W. 22nd Str.

Chicago, Ill.

Telefon: Canal 733

PRODAJALNA SLAŠČIC

sladoleda in sladke pijače, kakor tudi cigar in tobaka

ter razne "suhe robe."

Se priporoča

Veselo božične praznike in srečno Novo leto, želi svojim

odjemalcem

FRANK MRAVLJA

1903 WEST 22nd STR.,

CHICAGO, ILL.

JOHN FABIAN

1922 W. 22 Str.

CHICAGO, ILL.

SLOVENSKI KROJAČ

Izdeljuje obleke, popravlja, prebarva in očisti

po najnižji ceni.

Rojaki podpirajte svojega rojaka

Zaloga moške obleke.

Veselo božične praznike in srečno Novo leto!

SLOVENSKA GROCERIJA

Velika zaloga, sveže blago, dobra postrožba,

cene nizke.

Naša posebnost je: dobro salatno olje.

SE PRIPOROČA SLOVENCEM

Veselo Božične Praznike in srečno Novo leto.

FRANK TOMAZIC

1858 West 22nd Street,

CHICAGO, ILL.

MALI OTROK JIH BO VODIL.

R. J. A. P.

Bil je sveti večer. Karol je dejal knjige nastran. Učenist je tako natančna gospodinja. Njene prednje sobe so bile nocoj tako napolnjene z raznimi zanimivostmi.

Karol je stopil k ognju in opazoval zunanji svet. Snežinke so padale po golem vejevju in na tla pred hišo. Trije otroci so se otroško resno razgovarjali pred hišo, pozabivši na vreme in svojo boro no opravilo. Mala deklica, pet ali šest let stara, je pritiskala k sebi umazano punčko. Pri njej sta stala dva nedolžna dečka.

Karol se jim je smejal. Mala družba je napravila na njega dober vpliv. Spomnil se je na marsikaj, kar je že davno pozabil, spomnil se je tudi, da je danes sveti večer. Opazoval je padajoče snežinke in otroke, ki so se igrali pod oknom. Vedel je, da božič ne pomeni nič za nje. Sam e in ne pričakuje nikakih daril, kakor tudi ne namerava dati ničesar. Za pustil je svoje ljudi in prijatelje. Opustil je tudi vero otroških let. Božič ga je spomnil na nekaj, se ne more znebiti, na potreba človeške družbe. Sprevidel je, da človeško srce človeška prijaznost, da ne more obstajati samozase.

Karol je dejal klobuk na glavo, oblekel zimsko suknjo ter odšel. Otroci, kateri so se igrali pod oknom, so odšli. Vedel je, da bo lahko našel druge otroke. "In mali otrok jih bo vodil," te besede so mu vedno hodile na misel. Šel je proti cerkvi in šoli in gledal na uro, če je že čas, da bodo otroci prišli iz nje. Ne, še četr ure bo treba čakati. Na stopnicah je stal duhovnik. Karol ga je dobro poznal. Njegov obraz je izražal prijaznost.

Karol ni maral za duhovnika, sovražil je njihovo prijaznost do vsakogar. Ravno sedaj si je pa skoro zaželel prijazne besede.

Stopil je gori po stopnicah. "Gospod, kadar pridejo otroci iz šole, ali mi daste najrevnejše za kako uro? Dobro bom skrbel za nje."

Duhovnik ga je pogledal in njegov obraz ga je zadovoljil.

Tedaj so se odprla vrata in otroci so se neredno vsuli van, kakor voda, kadar podere jez in teče na vse strani.

Duhovnik je opazival otroke. Poznal je vse. Tu je prijel deklico in jo postavil na stran, potem zopet drugega otroka, dokler ni imel male skupine.

"Zberite si, v iniste edini, kateri hoče imeti te otroke danes. Previdnost ima vedno dovolj dela ob tem času."

Karol jih je pogledal in storil, kakor bi bil storil marsikdo drug. Izmed šest otrok si je izbral najlepšo, šestletno deklico v raztrgani suknjici, stari kapi, raztrganih čevljev in nogavicah polnih lukenj. Četudi je bila tako revno opraviljena, je bila še vseeno lepo. Karol jo je videl v duhu, kakor lepa bo, ko jo bo pošteno opravil.

Otrok je šel z njim prav nič boječe. Vedela je, da ji bo tujec kaj dal, zato mu je med potjo vse povedala, kaj bi rada imela.

"Tudi punčko, ki odpira in zapira oči, z rudečo obleko, katero se lahko dol vzame, pravo obleko z gumbi in takimi rečmi."

"Naravnega otroka," je rekel Karol in sam ni vedel, kje je pobral ta izraz.

"Ne! samo punčko z lepim obrazom, modrimi očmi in plavimi lasmi."

"Saj si lahko sama izbereš. Najprej se moraš dobro umiti."

"Saj nisem umazana."

"Gorka kopelj ti ne bo škodila. Potem moraš imeti tud ilase epo urejene."

"Z modrim trakom? Potem se bom pa že umila."

Izročil je dekleti v oskrbo ženi v javni kopeli, sam pa je odšel, da preskrbi obleko.

Vsa stvar se mu je dopadla. Šel je v veliko prodajalno ter naročil obleko za dekletca šestih let. Seveda Seveda ni šlo vse tako lahko, kaj se on razume na ženske obleke. Kmalu ne bi bil vedel kaj storiti, če bi mu ne bila priskočila na pomoč neka prijazna ženica. Vse, kar je sam izbral, je bila suknja, klobuk in trak za v lase. Karol je šel iz prodajalne s precejšnjim zavzetkom in očetovskimi čustvi. Dobro dušno se je smejal vsemu, kar se mu je zdelo neumnost pred malo časa.

Napotil se je nazaj v kopališče.

Sicer ga je bilo malo sram, ko je nesel zavoj toda, kdo bo vedel, kaj nese. Izročil je zavitek ženski. Čez četr ure se je prikazala deklica čisto spremenjena. Temni lasje so se ji svetili izpod kape; oči in lica so ji žarela v rojem ognju. Višnjava suknja je epo pristojala malemu telescu. Rumeni čevlčki in nogavice so tazali lepo oblikovane noge. Karolov okus je bil dober. Ko je bil otrok tako napravljen, je bil res lep. Deklica je skočila k njemu in ga poljubila.

"Kako lepa obleka je! Kako e vse lepo!" zopet ga je poljubila. Karol ni bil vaje kaj takega. Otroški objemi so vzbudili v njem nova čustva. Sedaj se ni briga, koga sreča. Počutil se je bolj loveškega, kakor kedaj prej.

Prijel je otroka za roko in ga peljal okrog prodajaln. Otrok je zgledal, kakor bi bil kak sorodnik. Mladenč je bil ponosen na svojo malo tovarišico. Deklica je bila še ponosnejša na novega do brotnika; skakala je ob njegovi strani in govorila vse različno.

Njena domišljija ni nikoli prešla svojih mej; o kakem razkošju ni bilo govora. Karolova velikodušnost se ji je zdela prevelika n hotelu ga je zadrževati. Samo eno stvar je hotela imeti, namreč, punčko z modrimi očmi, rudečo obleko in plavimi lasmi. Tako s plavim lasmi je bilo težko najti, vendar se je nazadnje zadovoljila.

"Pa moja, je moja. Mary mi e ne bo vzela."

"Seveda ne; toda Mary mora tudi kaj imeti. Kaj bi pa Mary rada?"

"Mary bi rada knjigo, veliko knjigo s povestmi. Potem mi po lahko bere povesti. Ali ne bo to lepo?"

"Ti boš pa punčko pustila včasih, da se bo igrala z njo; ali ne?"

"Mogoče, ob nedeljah popoldne, ko imamo mi katekizem in pa zvečer, ko imamo ogenj. Tedaj smo prav tiho, ker gre mati spat."

Kupila sta knjigo in še več drugih stvari; tudi nekaj za očeta in mater in teto in celo za malega otročička. Ko sta skončala z nakupovanjem, je Karol vprašal vojo malo spremljevalko, kje stanuje.

"Ne daleč od cerkve. Ali me

ne boste obiskali ob nedeljah, ko pridete v cerkev?"

Karol ji ni povedal, da ne hodi v cerkev. Dekletu pa se nekaj ni dopadlo, zato je ponovila vprašanje.

"Bom že prišel, sedaj pa pojdi domu."

Vidno je bila vžaljena in šla je lho ob njegovi strani.

"Vsake stvari je enkrat konec," je rekla nazadnje. Kaj takega bi rada, kar bi zmiraj tralo. Ali je tudi v nebesih vsake stvari enkrat konec?"

"Ne, v nebesih se čin ne spremeni."

"Jaz hočem iti v nebesa; pa tudi vi morate iti z menoj. Ali ne?"

Karol je zarudel.

"Mislim da, že zavolje tebe."

"Boste prišli k jaslicam jutri? Tako lepe so, veliko lučic in cvetic in takih reči. In mali Jezusček! Tako lep je! Saj ga boste prišli pogledat?"

Prišla sta v ozko ulico in pred najbornejšo hišo se je deklica vstavila.

"Tukaj živim, gori na vrhu, kjer veter piha v perilo."

"Tedaj se pa poslovim od tebe. Te bom že še obiskal!"

"Boste prišli kmalu, prav kmalu? Pa jaslice ne bote pozabili jutri?"

Podal ji je zavitek. Komaj jih je držala. Ko se je sklonil, da jo poljubi, so ji solze zalile oči.

"Prav kmalu bom prišel," je obljubil.

"Pa k jaslicam boste prišli jutri?"

"Da, mogoče."

"Recite, da gotovo."

"Dobro, bom prišel."

Takoj se ji je zjasnil obraz.

"Mali Jezusček vam bo dal veliko darov. Ga bom jaz prosila, ker vam jaz ne morem ničesar dati."

Gledal je, ko je šla po prašnih stopnicah. Na sredi stopnice se je obrnila, da še enkrat dvigne roko v slovo. Videl jo je, lepo in sladkost, cvetico, svežo iz roke božje, ki cvete med trnjem in plevelom. Zahvalil je Boga za to cvetico, ki je zrasla ob pustem potu nalašč za njega.

BOŽIČNI PRAZNIKI SO

prazniki človeškega srca. Zato bomo te dni srečali na cerkvenih vratih tudi obraze, katerih že nismo videli morda od velike noči. Srce jim ne bode dalo miru, da bi ne šli v cerkev. Srce pač čuti milost božjo, ki ga kakor sladkodoneča melodija z zlate harfe vabi k sebi, k Bogu, k svojemu začetniku in k svojemu koncu.

Pri tej priliki bodo verniki dali tudi takozvano "božično kolekto." Gotovo bodo po vseh našelbinah Slovenci tudi letos pokazali svoje navdušenje in se potrudili, da bore letošnja kolekta prekosila vse prejšnje.

Uganjko iz zadnje Edinosti je prav rešil: Govanda, N. Y. — Anton Bratos.

Rešitev zastavice:

Na mizi je pet muh. Ti ubijes dve. Koliko jih ostane na mizi. — Rešitev: Dve mrtvi, ker ostale vse odlete.

VSEM SLOVENCEM

se priporočam za obilni obisk.

Imam v zalogi samo najboljše blago po najnižjih cenah

Mrs. J. J. Bulger
Grocerija
1830 W. 22 Str.

Vošim vsem vesele božične praznike in srečno novo leto.

ROJAKOM V MINNESOTI.

Vsem naročnikom, zastopnikom in prijateljem naznajamo, da jih bode te dni obiskala naša navdušena zastopnica

MRS ANGELA PREGLET

iz Gilberta. — Lepo prosimo č. gg. slovenske duhovnike, vse naše gg. lokalne zastopnike, naročnike in prijatelje naj ji gredo na roke in naj ji pomagajo, da bode njeno misijonsko delo uspešno. Kakor čitate v tem listu, želi tudi Vaš mil. g. škof, da bi se naši listi "Ave Maria" in "Edinost" obilo razširili po Minnesoti.

Že naprej se vsem in vsakem posebej iskreno zahvaljujemo za vsako tej blagi gospej in nam skazano uslugo in pomoč.

"Ave Maria" — "EDINOST".

POZOR!

ROJAKI!

POZOR!

Kadar rabite novo obuvalo se obrnite zanesljivo na mene ker imam v zalogi vsakovrstna obuvala za moške, ženske in otroke.

Popravljam tudi stara obuvala (Shoe Repair) po najnižjih cenah.

Rojakom v Chicagi se toplo priporočam.

Vesele Božične Praznike in srečno Novo leto.

Vesele Božične Praznike in srečno Novo leto.

JOHN VROSICS

2057 W. 22nd Street

CHICAGO, ILL.

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem oskrbel svojo trgovino z zimskim obuvalom od najmanjše do največje mere po najnižjih cenah, kakor so cene dandanes. Mi jih prodajemo ceneje kakor bi jih mogli danes kupiti. Pa zakaj? Zato, ker imamo veliko zalogo obuval. Zdaj pošljem obuvalo tudi v staro domovino, zato se priporočam rojakom za nakup obuval.

Kdor se želi naročiti na "Edinost" ali "Ave Maria", naj se oglasi pri:

Frank Suhadolnik, kjer bo dobro postrežen. V zalogi imam tudi Kolarje "Ave Maria" za leto 1920.

Vesele Božične Praznike in Srečno Novo Leto!

FRANK SUHADOLNIK

6107 St. Clair Ave.,

Cleveland, Ohio.

POZOR ROJAKI SLOVENCII!

Kadar potrebujete grocerijsko blago, stopite v Žefranovo prodajalno, ker tam dobite vse najbolj poceni in najbolj sveže.

Opozarjam rojake po Chicagi in okolici, kadar bodo poslali zaboje domov svojcem, vam hočem preskrbeti, da boste dobili vse poceni, ker sem znan po velikih trgovinah. Pripravljen sem vam iti na roko pri nakupovanju in storiti vse v moji moči brezplačno.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto!

JOHN ŽEFRAJN

2313 So. Lincoln Str.,

CHICAGO, ILL.

ALI VESTE, DA VAS VAŠ ROJAK

Math Kremesec

SLOVENSKI MESAR

1912 W. 22 Str.

VEDNO NAJBOLJŠE POSTREŽE?

ALI VESTE, DA IMA ON NAJBOLJŠE MESO.

NAJPRISTNEJŠE KRANJSKE KLOBASE NAREJE-

NE DOMA

POPOLNOMA PO NAČINU KRANJSKIH KLOBAS?

DOBRO: ČE VSE TO VESTE, POTEM PRIDITE IN

DOKAZAL VAM BOM, DA JE RES.

Vesele Božične Praznike in srečno Novo leto.

JUGOSLAVIJA.

(DOMOLJUB.)

Za verski pouk v ljudskih šolah. Prekmurci — katoliki in protestanti — odločno zahtevajo da se v ljudskih šolah ohrani popoln verski pouk in da ljudstvo samo nastavlja učitelja. Pri nas pa liberalci, in socialisti s podno parjo delajo na to, da ljudstvo prišoli ne bo imelo nobene besede, ampak samo svobodnomoiselni, ljudstvu sovražni uradniki. Le oglejte si novi ljudskošolski načrti!

V znamenju žandarjev vlada sodnja liberalna socialistična stranka. Okrajni glavar v Vinkovcih je ukazal vsem svojim občinam, da morajo prignati ljudi na politični shod, ki ga je priredila liberalna stranka.

Srbije ni več. Regent je ukazal, da se nikjer več uradno ne kazi, da je Srbija, temveč vedno le kraljevstvo SHS. Tudi srbske vojske ni več, temveč le vojska kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Italijanske grožnje. Gd. Rossi, italijanska predavateljica, ki se je vrnila iz Reke v Italijo pravi: "Reka je odločna. Rečani si ne delajo iluzij in se tudi ne bodo bodečnosti. Vse zgradbe so podminirane. V vsaki hiši je pripravljena petrolej in gorilne stvari. Ako bi bila vsaka naba izgubljena, ne bi bilo mesto upepelilo."

Osemurni delavnik. "Službene Novine" so objavile naredbo za uvedbo osemurnega dela na vsem ozemlju kraljevstva v vseh industrijskih, rudarskih in trgovskih podjetjih. Dela nad osem ur se mora plačati do 50 odstotkov višje nego normalno osemurno delo. Ta naredba je takoj veljavna.

Kako se pri nas gospodari? V Solunu leži že dolgo časa za ugašeno žrtev 75.000 parov čevljev, 800.000 metrov sukna in platna, a železnica ne deluje. Železniško ministerstvo upravlja že več časa liberalna stranka.

Zanikerni ministri. "Domovina" očita dr. Korošcu, da je kot minister prehrane pustil v Mitrovici 2 meseca ležati 30 vagonov moke. To je mogoče res, a ni jih pustil ležati dr. Korošec, temveč železnica, ki radi zanikernoga železniškega ministra, ki je liberalca, tako slabo funkcionira kakor v nobene državi. Tako se je "Domovina" zopet sama sebe udarila po zobeh. Vsi pa vedo — tudi slovenski liberalci — da je bil dr. Korošec najboljši minister ki jih je dosedaj imela Jugoslavija.

"Vse farje pobiti, od kaplana do papeža". Donesek k "verski" programu Samostojne katoliške stranke. Na Toplicah na Dolenjskem so imeli samostojni zborovanje. Govorili in razpravljali so, kakor po vseh svojih sesedanjih, namreč, da je dosedaj bila vse za nič, da bodo oni ustvarili nebesa na zemlji, da se bo to zgodilo, če izpodkopljejo vpliv duhovnikov, katere ta samostojna stranka samoobsebi umetno visoko ceni in spoštuje. Po razpravljanju je enega izmed narzočih tako navdušilo in prevzelo, da je v svoji duševni razigranosti vzdiknil: "Vse farje je treba pobiti, od kaplana do papeža!" To je seveda tudi en način spoznavanja, pa bolj domač med ljudjo, žreli kakor med našimi ljudmi. Mi pristavljamo samo to: Češar je srce polno, to tudi jezik razodeva.

Iz vere se še vedno kruto in bogokletno norčuje socialistični dnevnik "Naprej". "Ljudski glas", njegov brat, pa pripoveduje kmetom, da socialisti spoštujejo versko prepričanje.

Svoboda — samo za liberalce? Sokoli pripovedujejo v "Slov. Narodu", da predstavljajo državno misel. Orel pa politično-strankarsko društvo, in da se mora Sokol povsod upoštevati, Orel pa ne. Mi pa vemo, da slovenski Sokoli predstavljajo najograbnejše svobodnomoiselstvo in veromrznost in da ravno s tem podkupujejo temelj državi, ker hočejo naše ljudstvo prilepiti

vsega se pa vidi, da so liberalci navdušeni svobodnjaki samo za se.

Mohamedancem svoboda — katolikom ne! Liberalnosocialistična vlada izjavlja, da bo mohamedanska ljudska šola ostala kakor si jo sami žele. — Torej samo katoliki ne bodo smeli sami odločevati o vzgoji svojih otrok v šoli! In vendar ve vsakdo, da so katoliki v Jugoslaviji najbolj izobraženi, mohamedanci pa najmanj! Ostudno je že, kako daleč gre sovraštvo liberalcev in socialistov do katoliške vere.

Socialisti — narodne izdajice. Slovenski socialisti v zaslednem ozemlju so se priklonili italijanski socialni demokraciji. Njihov voditelj dr. Tuma se izjavlja za Italijane.

Bohinjska Bistrica. Krajni šolski svet je pri svoji seji 28. sept. soglasno sklenil, da se glede preustrojitve šolstva in preureditve šolskega pouka strinja z nazori Jugoslovanske Kmetijske Zveze.

Orlovski tabor v Dobrlivasi na Koroškem se je sijajno izvršil. Natančno poročilo prinesemo prihodnjice.

Edina slovenska srednja šola v zaslednem ozemlju je idrijska realka, katero so Italijani dovolili.

Mestni denar. Mestna občina Ljubljana izda svoj denar, da s tem odpmore pomankanju drobnice. Izdala bo drobnico po 20 in 10 vinarjev z veljavo do konca leta 1920.

20.000 kron na mesec ponuja japonska vlada plače mariborskemu vojaškemu kapelniku Herzogu, če stoji v japonsko službo.

Največje drevo v Belokrajini je lipa v Zagodnem, župnija Stari trg, ker meri deblo v širini 2 metra, v višini 35—40 metrov. Krasko je drevo zlasti ob poletnem času; razprostira svoje zelene kosate veje proti ljudski šoli in cerkvi Matere Božje.

Umrli je veliki slovenski umetnik Ignacij Borštnik v torek, dne 23. t. m. v Ljubljani. Bil je najboljši slovenski gledališki igralec in igral v zadnjem času v zagrebškem gledališču. Letos se je preselil v Ljubljano, kjer je bil imenovan za profesorja na konservatoriju, pa je prišel Ljubljano le, da umrje. Star je bil 60 let.

CHIKASKE NOVICE.

(Dadaljevanje z 2. strani.)

Žene in dekleta Zveze spomnili niših ubogih slepih vojakov. Ubogi reveži so dali za življenje najdražje kar so imeli — svoje oči. Velikanska žrtve. Slepi so v slepi, ubogi zapušeni slepci bodo ostali celo svoje življenje. Tam ob kakem potu bodo presegli večina dni svojega preostalega življenja, s klobukom v roki, proseč milošine, ko bi vendar imeli sveto pravico zahtevati popolno vse življenje in skrb od njih, za katere so se žrtvali. Toda kdo naj jim povrne? Avstrija, ki jih je tirala v to strašno nesrečo? — Ni je več! Narod? Sam je berač.

Zato usmilimo se jih mi. Ameriški Slovenci! Pridimo vsi na to prireditev in pomagamo lajšati gorje tem revčkom.

Miss U. Zakrajšek, dosedanja upravna lista "Ave Maria" si je v nekoliko mesečnem bivanju tu v Chicagu pridobila veliko prijateljev in prijateljic. Te dni zapuška svoje dosedanje mesto in se vrača nazaj v New York, na drugo mesto. Ob tej priliki ji je priredila Chicaška mladina za odhodnico "surprise party" na stanovanju Mr. Antona Gregoriča, hči Antona Gregoriča, predsednika dekliške družbe in sin J. J. Gregoriča, predsednika mladenškega kluba. Razvila se je živahna zabava. Odhajajoči Miss U. Zakrajšek so izročili v spomin krasno žensko torbico. Miss U. Zakrajšek je bila očividno presenečena. — Tudi mi ji želimo srečno pot nazaj v New York, pa skorajšnji povratek nazaj v Chicago.

Poročilo in zahvala. Zveza Jugosl. Žen in Deklet v Chicagu je priredila 3-dnevni bazar v Pulaski dvorani 30. avgusta, 1. in 2. septembra t. l. v korist bednim vojnim sirotam v stari domovini. Ker je pa od tega bazara preostalo še mnogo krasnih dobrot, smo bile primorane bazar še ponovno obdržati za ravno isti namen, kateri se je vršil dne 5. in 12. oktobra v Hoerbejevi dvorani. Čistega preostanka obel teh prireditev je bilo 582 dolarjev (\$582).

Društva.

Društvo Martina Slomke št. 15 S.D.Z. sprejema člane v društvo od 16. do 50. leta. Bolniška podpora je \$5.00, \$10.00, \$15.00, \$20.00, \$25.00, \$30.00, \$35.00, \$40.00, \$45.00, \$50.00, \$55.00, \$60.00, \$65.00, \$70.00, \$75.00, \$80.00, \$85.00, \$90.00, \$95.00, \$100.00, za kolikor kdo želi. Dolžnost vsakega poštenega moža je, da postane član S. D. Z. Pristopite k našemu društvu, deklet ste se zdrav in mlad! Za nadaljnja pojasnila se obrnite na sledeče uradnike: Damijan Tomažič, 1095 E. 64. St. predsednik, Frank Novak, 6816 Edna ave, tajnik, Leopold Kušan, 1091 Addison Rd. Nagajnik. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob pol dveh v novi šoli sv. Vida.

Društveni zdravnik: dr. Seliskar.

Društvo Sv. Frančiška Seraf. K. S. K. Jednino ima svoje seje vsako drugo soboto v mesecu na 62 St. Mark's Place, New York, N. Y. Sprejema člane od 16—50 leta za zavarovalnino \$250.00, \$500.00 in \$1000.00 in bolniško podporo. Zavedni rojaki, pristopite k temu prekoristnemu društvu, ki je eno izmed najgostejših v New Yorku.

Društvo Sv. Cirila in Metoda, št. 43 S.D.Z. V društvo se sprejemajo člani od 16. do 50. leta. — Posmrtnina se plača \$150.00, \$300.00, \$500.00 in \$1000.00, za kolikor se hoče zavarovati. — Rojaki! Ne odlašajte in takoj pristopite k našemu društvu. — Za pojasnila vprašajte naše uradnike. — Predsednik: Josef Zakrajšek, podpredsednik: John Jakšic, tajnik: John Vidovot, zapisnikar: Jos. B. Zaversak, blaginjav: Anton Baška, nadzornik: Anton Kozelj, Anton Strina, Viktor Kompare, Zdravnik: Dr. J. M. Seliskar, Vratar: John Peterlin, Sprevidatelj: Jos. Zakrajšek ml., Zastave Noša, Alojz Soumak. Društvo zboruje vsako drugo

C. O. F. RED. KAT. BORSTNARJEV.

Slovenski oddelček Dvor Baraga sprejema praktične katolice od 16. do 50. leta. Kandidate se lahko vpišejo pri vsakem članu in pri seji, ki se vrši vsako prvo sredo zvečer in tretjo nedeljo od 1:30 uri v stari šoli Sv. Vida.

Podrobnosti daje drage volje odbor in vsak član društva.

Nadbornik Frank Perme 1133 Norwood Rd., Podbornik Anton Hlapše 1082 E. 72nd St., Tajnik in zapisnikar John Kikely 6430 Stanard Ave., Finančni tajnik Lawrence Zupancič 1372 St. Clair Ave., Blaginjav: Jernej Knaus 6129 E. Clair Ave., — Trustisti: Joe Bukoec, Anton Skulj in John Skulj.

Društvo Sv. Družine št. 11 D. S. D., Pittsburgh, Pa. Jaznanja vsem rojakom in rojakinjam med 16. in 50. leti, da je pristop v društvo za nedolžen čas prost. Bolniške podpore izplačuje društvo po \$1 na dan. S. D. izplačuje zraven smrtnine, tudi zaposlovanje in raznovrstne operacije. Za nadaljnja pojasnila se obrnite na sledeči, 54 Low Road: John Golobčič, podpredsednik, 6021 Carnegie Ave.; George Weseloh, 1. tajnik, 5222 Keystone Street; Josip L. Behorčič, 2. tajnik, 5138 Dresden Way; Anton Skerlong, blaginjav, 6124 Butler Street. Mesečno seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri zjutraj v K. S. D. P. — Rojaki! Rojakinje! pristopite seje, tudi če imate malo denarja.

Lahko bi ta svota bila podvojena, ako bi nekateri rojaki imeli nekoliko več sočutja za reveže v stari domovini. Posebno bi morali vpoštevati tiste, da so nam bratje Čehi bili tako naklonjeni in so darovali skoro vse dobitke baš Čehi. Da, bratje Čehi ne poznajo nikakega strankarstva, kadar gre v splošno korist in v pomoč narodu. Zatorej se tem potom bratom Čehom pristržno zahvalimo, in Bog Vam plati!

Za gori omenjeno svoto se je nakupilo raznovrstnega blaga n. pr.: Flačle za vrhnje in spodnje obleke 1220 jardov, nogavice 360 parov, 12 duc, sukanca, 8 zavojev raznovrstnih gumbov; na Deželno bolnišnico v Ljubljani je bilo poslanih 18 pernih podglavnikov in 12 toplih srajc za ranjence. 3 velike zaboje se je zopet odposlalo naravnost na Deželno vlado v Ljubljano s pripombo, da naj blago razdeli med najbolj revne otroke na Slovenskem. Razun tega se je odposlalo tudi veliko obnošene obleke, a še v dobrem stanu, obuvala in nogavice.

Prisrčna hvala vsakemu, kateri je na eden ali drugi način pomagal pri obel prireditvah, in sicer še posebej sledečim darovalcem: Žensko Pevsko društvo "Jugoslavija" svoto 5 dol., Mrs. Jack Stonich \$5; Kasper State Bank \$10; Amer. State Bank \$10; Mr. Glavach \$2; Mr. Math Kremesec 35 funtov domačih klobas in zelja, Mr. Tomazich 25 ft. sladkorja in ves prevoz v dvorano in nazaj; Mrs. Gottlieb 10 ft. kave; Mr. F. Grill veliko množino mleka, ter Mr. Sladovič (hravski pek) kruh in torto. Najlepša hvala tudi vsem rojakinjam, ki so darovale za bazar dobitke, in sicer: Mrs. Ivana Stern, Mrs. Helena Oman, Miss U. Zakrajšek, Mrs. Žagar, Miss Vahter, Mrs. Novina, Mrs. J. Kosmach; poleg teh še drugim, katerih imena nam niso znana. Iskrena hvala tudi slov. šivalkam slavnihov pri Lepman Bros. za go yardov bele flanel, ter zavednim rodoljubkinjam. Mr. Svigel in M. Sivice v Forest City, Pa. za 2 zavoja razne obleke še vse v dobrem stanju. Še enkrat prisrčna hvala vsem darovalcem in udeležencem bazarja in Bog vam plati!

Poleg tega se prav iskreno zahvaljujemo tudi društvu Slovenija iz La Salle, Ill., za velikodušen dar, katerega nam je poslalo. Zveza Jugosl. Žen in Deklet, Chicago, Ill.

Zakaj D'Annunzio igra tolike komedije? — Pravijo da piše novo opero — pa jo hoče dobro oglasiti, da bode več businessa. — Samo zakaj bi mu Jugoslavo ni morali plačati to reklamo?

Slov. Kat. pevsko društvo Lira, Cleveland, Ohio. Preds. John Zulich, 1261 Norwood Rd., Podpreds. in povodja Math. Holmar, 1109 Norwood Rd.; tajnik, John Strle, 6711 Edna Ave.; Blaginjav, Frank Matjašič, 6515 Edna Ave.; Kolektorja: Anton Hlabič str. in Mary Petrovič. Pevske vaje se vsaki torek od petih do sedem ur v stari šoli sv. Vida. Seje vsaki prvi četrtek v mesecu.

Društvo SV. VIDA. STEV. 25. K. S. K. J. ma redno mesečno sejo prvo nedeljo v mesecu v KNAUSOV DVORANI. Predsednik: A. Grdina, 6127 St. Clair Ave., tajnik, Joseph Russ, 6019 Bonna Ave., zastopnik: Jernej Knaus, 6129 St. Clair Ave., N. E., društveni zdravnik Dr. J. M. Seliskar, 6129 St. Clair Ave., N. E.

Člani se sprejemajo v društvo od 16. do 45. leta. — Posmrtnina je \$250.00, \$500.00, in \$1000.00, bolniška podpora je \$300 na teden. Vpišite tudi svoje otroke v otroški oddelček. Novo vpisani član mora prinesiti zdravniško spravečo I. tajniku 44 dni pred sejo, naka se isto pošlje vrhovnemu zdravniku, in ako ga

URADNIKI: W. Kašpar, predsednik, Otto Kašpar, podpredsednik, Karol Krupka, podpr., Eugene W. Kašpar, podpr., Emil F. Smrž, blaginjav.

PISMA IZ DOMOVINE.

Dobili smo pismo iz starega kraja od kodar povzemamo: Preserje.

"Drugače se nam godi bolj 'miserere,' dasi je vendar veliko bolj za nekatere stvari. Draginja je strašna. In še vsaki dan je vse dražje. Mi zadnje čase nismo nič kaj zadovoljni z našo Srbijo. Mi bi raje republiko imeli. Tudi Hrvatje se silno puntajo biti pod Srbijo. Po celi Hrvaški imajo velik nemir. Nekateri agitatorji ljudstva vlečejo sem, drugi pa zopet za Srbijo. Kaj nam bode bodočnost prinesla, ne vemo. Hrvatje pravijo, da jim bodo Srbi vse pojedli, ki nimajo ne šol ne izobrazbe. Ta vojska je vse ljudi silno podvijala. Ti ne veš, kakšni so ljudje po deželi. Prav gorečih duhovnikov bi bilo potreba, da bi se ljudstvo nazaj k Bogu obrnilo. Ali kaj ko tudi tukaj ni vse v redu. Jaz ne vem, kaj bo. Naš župnik je moral iti proč in je šel v Srbijo. Za zjokati se je, kako je v naši fari. Ljudje nočejo več iti v cerkev. — Pobitih je zelo veliko fantov in mož v naši fari. Tudi pohabljenih je zelo veliko. Kdo bode zanje skrbel? — Zvočnice in orgle so nam tudi vse pobrali ti preklicani Nemci. V celi Preserjski fari ima samo preserska cerkev en zvon, pa še ta samo najmanjši. Bivši naš g. župnik je bil silno patriotičen in je dal vsa kaplanovo in organistovo biro za vojno posojilo. Seveda je vse to izgubljeno. —

Johnstown, Pa. Prejel sem iz stare domovine pismo od brata in ga prepisem in vam pošljem, da ga priobčite če se vam zdi vredno. Pismo se glasi:

PODLOŽ, dne 30. 10. 1919. Dragi mi brat v začetku moje pisanja pustim lepo pozdravit Tebe in Tvojo družino ter vse sosedo.

Zdaj pa Ti malo opišem moje potovanje.

Iz New Yorka sem šel 4-10. na morju sem bil 9 dni; vožnja ni bila slaba; samo hrana na parniku je bila slaba in nezadostna. Vožnja do Borovnice je stala 105 do-

ljarjev 68c., potni list 12 dolarjev, od zaboja sem plačal 10 dol. 20c. za board v N. Y. 25 dol., takse 25 dol. 18c., skupaj 178 dol. 6c. Od Borovnice do Loza 123 kron; za druge stroške si nočem beliti glave, ki so pa tudi veliki.

Potoval sem do Pariza še dosti dobro, tam smo pa zvedeli, da Švica ne pusti čez, potem nam je bila samo čez Italijo pot odprta, pa smo se bali, da nam nebi vse pobrali, zato smo čakali 4 dni, potem ko ni bilo drugače, smo dali Italijanskemu konzulu potne liste podpisati in na nje tam, kjer je bilo pisano Srbi, Hrvati in Slovenci, je zadnje dvoje prečrtal, tako da smo bili Srbi, ne pa Jugoslavoani. Potem smo kupili karte do Modane Francosko-Italijanske meje; tam smo čakali 3 dni, da so naši zaboji prišli, potem smo pa kupili karte do Trsta, tam smo mogli zopet čakati 4 dni. Iz Trsta smo šli v Logatec; tam smo na postaji kar zunaj kurili celo noč; imeli smo 3 velike ognje in zraven 2 kardi drvi, ljudi pa nas je bilo kakih 200 in smo čakali cel dan, šele zvečer smo prišli čez mejo v Borovnico, tam so nam imeli preiskati zaboje pa Jugoslavoani jih niso nič, samo kovčke smo odprli, toda Rumuncem so pa vse prevzeli. Potem smo bili v Borovnici čez noč, drugi dan zjutraj smo dobili voz, s katerim smo se peljali čez Pokaišče in Begunje v Cerknico, tam smo zopet dobili voz do Bloške police, od tam pa do Loza in tako sem dne 27. oktobra prišel srečno domov. Vsi so bili veseli; še bolj so pa bili veseli, ko sem začel zaboje razkladat, ko so dobili vsak svoja darila.

Zdaj Ti pa malo opišem, kako je doma. Zdravi smo vsi, vreme

na prodaj

na Kroll Street.

za štiri družine

\$30.00 na mesec

VPRAŠAJ PRI

Mr. Capet. Emil C. Basener

2116 W. 22nd St., Chicago, Ill.

POSILJAMO DENAR v staro domovino zajamčeno. Naše cene so najnižje ker imamo zveze z največjimi bankami celega sveta. Vlagamo denar na bančne knjižice v katerokoli banko v Jugoslaviji. Pišite po podrobnosti. Ako greste v staro domovino in nočete nositi veliko denarja seboj, pošljemo ga na katerokoli banko in ga vložimo na knjižico dokler Vi ne pridete tja. KASPAR STATE BANK 1900 Blue Island Ave., cor. 19th St., Chicago, Ill. Uradne ure: od 9h zjutraj do 5h popoldne. V ponedeljek in soboto do 8.30 zvečer. KAPITAL VLOGE IN PREBITEK NAD

imamo slabo; v vojski so ubiti: Šimkov France, Koten France in Miklov Jože. Oženila sta se: Ohančkov France in Valkov Janez, slednji je tudi v vojski izgubljen, go, prvo ženo je imel iz Nadslia, Rajdkovo, drugo je pa že potem, ženo Franco.

ko je imel leseno nogo vzlet Toma. Oče so dobili dopisnico od poslanih 20 kron poslanih se 14. aprila 1916, denarja pa še niso dobili. Tvoje pismo ki si ga pisal dne 27. sept. 1919, so dobili in tudi sliko in se vam lepo zahvaljujejo za stvari, ki ste jih po meni poslali.

Ce kdo misli, potovati v staro domovino, naj raje počaka, da se razmere zboljšajo in svetujem naj velikega zaboja ne jemlje s seboj, ker je z njim dosti sitnosti in stroškov, tako, da pride vsaka stvar še enkrat dražja, kakor tukaj; jaz bi bil najmanj deset dni prej doma, da nisem imel velikega zaboja.

Krone nimajo tukaj nobene veljave, za en dolar se jih dobi 60. Naznanim Ti, da je Marija Lužar sestra Tvoje žene tudi pisala, da naj jej pošljem zavitek in jej pošljem zdaj s tem pismom. Babčevim v Žiravnico sem tudi danes oddal, je bil sam Anton prišel do mene.

Zdaj pa sklenem to moje pisanje in Vas vse skupaj lepo pozdravljam in prosim za odgovor.

Tvoj brat

Jožef Tomer.

Johnstown, Pa. 3. nov. 1919.

Razlika med možem in ženo? Beseda dela moža — žena pa vesede.

Nebesca se dosežejo z delom, ne z vspehi.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAC

6217 ST. CLAIR AVENUE

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE. Izdeluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

Kupite ta teden električni šivalni stroj.

Posebna ponudba za dobro poznani električni šivalni stroj je razpisana za ta teden po velike Clevelandskih Električnih trgovinah.

The Illuminating Co

Illuminating Bldg., Public Square CLEVELAND, O.

POSILJAMO DENAR

v staro domovino zajamčeno.

Naše cene so najnižje

ker imamo zveze z največjimi bankami celega sveta.

Vlagamo denar na bančne knjižice v katerokoli banko v Jugoslaviji.

Pišite po podrobnosti.

Ako greste v staro domovino in nočete nositi veliko denarja seboj, pošljemo ga na katerokoli banko in ga vložimo na knjižico dokler Vi ne pridete tja.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave., cor. 19th St., Chicago, Ill.

Uradne ure: od 9h zjutraj do 5h popoldne. V ponedeljek in soboto do 8.30 zvečer.

KAPITAL VLOGE IN PREBITEK NAD

KRIŽARJI

ZGODOVINSKI ROMAN V ŠTIRIH DELIH

Spisal: N. SIENKIEWICH Poslovenil: PODRAVSKI

(Dalje.)

Na Zbiškovo srečo se nemška konjica ni nahajala spredaj, marveč zadej pri vozovih. Dospela je sicer takoj k pešcem; ker pa ni mogla prodreti njihovih vrst, niti jih prehiteti, radi tega jih ni mogla braniti pred prvim napadom. Vrh tega so jih obkolili nalik mravljam besni žmudci, ki so se jeli sipati iz grmovja, kakor nekaj razdražen roj os, kadar stopi na njihovo skrito gnezdo človeška noga. A Zbišek se je v tem hipu na čelu svojih ljudi že spoprijel z nemškimi pešci.

Toda brez uspeha. Nemci so zatakili tanke konce svojih sulic močno v tla, se vstopili za svoje ščite, ter so se držali tako krepko, da lahka žmudska konjica tega zida ni mogla prodreti. Matijčev konj, ranjen s sulico v koleno, se povzpne na zadnje noge in takoj na to zarije svoj gobec v zemljo. Za trenutek je že plavala smrt nad starim vitezom, toda on, veščak v boju, ki ne izgubi zavesti v nobeni nevarnosti, izvleče nogo iz stremena, prime s krepko roko ostiino nemške sulice, katera, namesto da bi mu prebodla prsi, mu je služila še v oporo. Planil je kvišku, skočil med konje, izvlekel meč iz nožnice in se zaletel kakor roparski jastreb na jato dolgokljunastih čapelj.

Zbiškov konj, ki je dirjal skokoma, se povzpne na zadnje noge, in mladi vitez se podpre s kopjem, ki pa se mu zlomi, vsled česar mahoma seže po meču. Čeh, ki je imel največ zaupanja v sekiro, vzame sekiro ter napade z njim vred prve nemške vrste, in čez trenutek se je zdelo, da je že stal med njimi brez obrambe.

Jeden izmed plemičev iz Lekavice je padel, drugega pa se polasti pri pogledu na mrtvega brata naravnost znorela besnota. Zatulil je kakor volk, in zbadaje konja neprestano z ostrogami, je mahaj s svojimi težkim mečem grozno okrog sebe in silil Nemcem na sredo. Žmudski bojarji so sekali neusmiljeno s svojimi noži po nemških sulicah, izza katerih so se videla začudena in osupla lica nemških "laneknehtov". Toda njihove bojne vrste se niso dale prodreti. Celo oni žmudci, ki so jih napadli od strani, so odskočili znova od Nemcev kakor od jezga. Vrnili so se zopet urno še z večjo besnoto, toda brez vsakega uspeha.

Nekateri so splezali hipoma na bližnja drevesa ter jeli od ondot pošiljati pušice v središče nemških "knehtov". Ko je poveljnik "laneknehtov" to videl, je zapovedal svojim ljudem, naj se umaknejo nazaj k jezdecem. Tudi nemški sretci so pričeli streljati, radi tega je tudi marsikateri žmud, skrit na smreki med vejami, padel z nje na tla kakor dozorel češarek ter pulil z rokami meli ki mah, ali zvižal se nalik ribi, kadar jo vrže iz vode na suho. Nemci, obkoljeni od vseh strani, se niso mogli nadejati zmag; videli pa dober uspeh svoje obrambe, so si mislili, da se vsaj nekateri od njih ubranijo ter morejo vdreti nazaj k reki.

Nobenemu od njih ni prišlo v glavo, udati se, kajti ker niso prizanašali sami jetnikom, so vedeli, da tudi oni ne morejo računati na usmiljenje ljudi, katere je njihova okrutnost prisilila v boj. Umikali so se torej molče, mož pri možu, rama pri rami, sedaj dvigaje, pa zopet zniževaje svoje sulice, bore se obupno in bližaje se k svoji konjici, katera se je isto tako borila na življenje in na smrt z napadalci.

V tem hipu se je pripetilo nekaj povsem nepričakovanega, kar je hipoma odločilo usodo te hude borbe. Oni plemič iz Lekavice, ki je bil po smrti svojega brata kar znorel, se je pripognil k tlom, ne stopivši pri tem s konja, in vzdignil mrtvo truplo, ker je želel očitno odnesti ga na varno mesto, da bi ga lažje našel po bitki. Toda v tem hipu zbesni se hitje, da skoro popolnoma izgubi zavest, in namesto da bi odjezdil na stran, zdrvi znova nad Nemce ter vrže mrtvica na ostre sulice, ki se mu zabodejo v prsi, v bedra in trebuh, ter se sklonijo pod tem bremenom. In še poprej, nego so Nemci mogli izdreti sulice iz mrtvega trupla, plane besen bojevnik v njihovo sredo ter jame podirati Nemce tako, kakor burja podira drevesa.

Hipoma, kakor bi trenil, se stegne proti njemu desetina rok, desetina sulic rani rebra npegovega konja, toda v tem hipu se zaziblje in raztrga vrsta nemških "knehtov", in še poprej, nego se je utegnula znova sestaviti, plane za plemičem iz Lekavice jeden od žmudskih bojarjev, ki je stal najbližje, zanjim pa Zbišek in Čeh.

Grozen metez je bil vsak trnutek večji. Tudi drugi bojarji pograbijo trupla svojih tovarišev ter jih jamejo metati na ostre sulice, od strani pa pritisnejo zopet žmudci. Vse trdno doslej stoječe nemške vrste se zazibljejo ter stresajo nalik hiši, v kateri pokajo stene; razcepajo se kakor drevo pod klinom ter končno popolnoma razpadejo.

Sedaj se spremeni bitka v pravo klanje. Dolge nemške sulice so bile sedaj v borbi na pest povsem nerabljive. Zato pa so noži žmudskih jezdecov, sedečih na konjih, imeli obilno posla. — Konji so se vpenjali na zadnje noge ter razbijali s kopiti nemške lobanje in glave. Jezdci so jih lahko dosegli z višave, pa so tudi sekali sovražnika brez milosti, brez počitka. Od obeh strani so prihajale vedno nove tolpe divjih bojevnikov v volčjih kožah ter z volčjo ježo po krvi v svojih prsih. Njihovo tuljenje je ogluševalo glasove oreh, ki so prosili milosti, ter stokanje umirajočih. Premagani so metali od sebe orožje; nekateri so si prizadevali zbežati v hosto, drugi so se delali mrtve ter so padali na tla; nekateri so stali vsi blede po koncu, z zaprtimi očmi, drugi so molili. Jeden, kateremu se je očitno pamet zmešala od strahu, je jel svirati na piščalko, smejeti se in dvigati oči kvišku, dokler mu žmudska sekira ni razcepila glavo. Gozd je nehal šumeti, kakor bi se bil prestrašil smrti.

Končno je padla poslednja peščica Nemcev. Samo v gozdu se je časih še začul kratek odmev borbe ali presunljiv krič obupa. Zbišek in Matija, in za njima vsi jezdec, zdrve sedaj k nemški konjici.

Ta se je še branila, stoječa v krogu, kakor so stali Nemci vselej, kadar jih je sovražnik s preveliko močjo obkolil. Jezdci, so sedeli na dobrih konjih ter imeli boljše orožje nego pešci, so se borili tako hrabro, da jih je moral vsakdo občudovati. Med njimi ni bilo videti nobenega belega plašča, ker so bili večinoma srednji in manjši pruski plemiči, ki so morali iti v boj na povelje Križarjev. Tudi njihovi konji so bili večinoma oboroženi; nekateri so imeli trdne odeje, vsi pa železne čelade z jeklenim rogom na sredi glave.

Jezdecem je zapovedoval visok, šibek vitez v temno-modrem oklepu in v čeladi enake barve. Iz gozda je padala na nje pravcata toča pušic, ki pa so se odbijale od njihovih oklepov in čelad. Val žmudskih pešcev in jezdecov jih je obkoljeval od blizu, toda oni so se branili s svojimi dolgimi meči tako uspešno, da je pod kopiti njihovih konj ležal nekaj venec mrličev. Ko bi se tudi hoteli napadniki umakniti, jim to ni bilo mogoče, ker so jih slednji potiskali naprej. Povsod je nastala največja gnječa in metez. Bliskanje mečev in lesk sulic je očem kar pogled jemal. Konji so jeli razgati, plašiti se in skakati.

Sedaj zapove Matija vojakom, naj pobero na bojišču dolge nemške sulice, in oborožijo z njimi kakih trideset divjih bojevnikov, se je jel z njim od strani bližati Nemcem. Ko dosepejo k njim, zapove Matija: "Koujem pod noge!", in takoj so se prikazale grozne posledice te borbe. Nemški vitezi, ki niso mogli doseči s svojimi dolgimi meči sovražnika, so bili povsem onemogli proti napadnikom, ki so zbadali neusmiljeno s sulicami kolena njihovih konj. Temno-modri vitez, ki se je vojskoval na čelu Nemcev, je sedaj spoznal, da je napočil konec boja in da jim ne preostane nič drugega, nego narediti si pot skozi to tolpo, ki mu je ovirala vrnitev nazaj, ali pa poginiti.

Izbral si je prvo sredstvo, in kakor bi trenil, se obrnejo še ostali vitezi na njegovo zapoved proti oni strani, od koder so bili prišli. Žmudci zdrve takoj za njimi, toda Nemci so si zakrivali hrbet s ščiti ter sekali naprej in na stran z meči in drčili nalik vetru na svojih urnih konjih proti vshodu. Nasproti jim pride oni oddelek, ki je nameraval ravnokar udeležiti se bitke, ki pa je padel hipoma, tako, kakor pade trava pod koso. Pot v grad je bila sedaj prosta, toda rešitev se oddaljena in negotova, ker žmudski konji so bili urnejši od nemških. Temno-modri vitez je to takoj spoznal.

"Nesreča" je rekel sam sebi. "Od vseh teh se ne reši nihče, k večjemu, ako jih s svojo lastno krvjo odkupim."

In pomislivši na to, jame klicati najbližje, naj vstavijo konje; na to pa se sam obrne, se ne zmeni za to, ali je kdo ubogal njegovo zapoved ali ne, ter napade sovražnika.

Zbišek prijezdi prvi... in Nemec ga udari po okrilju na čeladi, katerega pa ne razbije ter mu ne poškoduje lica. Zbišek, namesto da bi mu vrnil udarec, prime viteza okolo pasa, prizadevaje s ičividno, polastiti se živga ter ga potegniti s sedla. Toda pod njim se vtrga strema od velike teže, in oba viteza padeta na tla.

Dalje časa sta se valjala, boreča se z rokami in nogami, toda končno je nenavdno krepki mladenič premagal nasprotnika, in pokleknil mu na prsi, ga držal pod seboj kakor volk drži psa, ki se je predznil napasti ga v goščavi.

(Dalje prihodnjič.)

NAJBOLJŠE

oljnate barve, varniš, stenjski papir in drugo
kupite pri

J. KOSMACH

1804 W. 22nd Str., Chicago, Ill.

V zalogo sem sprejel mašine za domače klobase
delati.

Prevzemam barvanje hiš zunaj in znotraj, po-
kladam stenski papir. Najnižje cene, najboljšee
delo. Rojaki, obrnite se vselej na svojega rojaka.
Tel. Canal 490

IMPERIAL UNIVERSAL

W. SZYMANSKI

Zaloga pohištva.

Moja trgovina obstoji

že 30 let. Moje blago je

pošteno, cene zmerne.

Vsem Slovencem

voščim vesele

Božične Praznike

W. Szymonski

1907—9 Blue Island Av.
CHICAGO, ILL.

KOLENDARJE TAKOJ!

Ne odlašajte za naročitev koledarjev, ker ne veste če jih bodele mogli dobiti pozneje, jaz imam posebne vrste velikih stenskih koledarjev, kateri so prav potrebni za v vsako hišo tukaj posebno pa še za v staro domovino, v mesecu septembru sem poslal nekaterim v Ljubljano in mesec pozneje sem prejel zahvalo zanje in prošnjo za druge, to je znamenje da so prišli tja nepoškodovano in da pošta deluje zanesljivo.

Naročite si koledar sedaj ter objednem aročite tudi za svoje v staro domovino, poština stane jednako, in za mali denar imajo vaši prijatelji celoletni spomin iz Amerike.

Da so koledarji vredni več, kakor pa stanejo ni dvoma, vsaka družina bi ga moral imeti, ter svaka pisarna in trgovina. Pri vsej draginji vas ne stane več kakor 24 centov s poštino vred. Pišite na:

ANTON GRDINA

1053 E. 62nd ST. CLEVELAND, OHIO.

D.R.S. HOLLANDER Dentists
Kadar dobiš od zdravnika predpis za zdravila, pridi vselej k nam n boš zadovoljen.

1355 E. 55th St. vogal St. Clair Ave.
NAD LEKARNO.

Ure od 9. dopoldne do 8. zvečer. Zaprto ob sredah
popoldne in ob nedeljah.

Dr. J. V. Zupnik

ZOBOZDRAVNIK

6127 St. Clair Avenue

nad Grdinovo prodajalno.

Najbolše mogoče zobozdravniško
delo za zmerne cene.

Kot plačilo se vzame tudi "Liberty
BONDE.

KRASNI ROMAN

"MILIJONSKA NEVESTA"

Rojaki posezite po njem ker
je jako zanimiv za čitatelje in
se dobi zvezek po 12 centov pr:

JOSIP TOMIC

2424 S. Harding Ave. Chicago, Ill.

Začni novo leto s resnim trdnim
sklepom.

Bolezni želodca zastrupijo živ-
ljenje. Napolnijo ga z žalostjo
in mu ukradejo vse veselje. Na-
redi konec tem mukam in začne
novo leto z resnim trdnim skle-
pom, da se bodeš boril proti tem
kaziteljem miru. Čitaj naslednje
vrstice: "West Texas, Dec. 7.
1919. Trinerjev Amerikanski Eli-
xir ob Bitter Wine zasluži naj-
višjo pohvalo. Moja žena je bila
vedno bolna. Glavobol jo skopal
kdaž pustil. Pretečeno spomlad
sem kupil Trinerjev Amerikanski
Elixir of Bitter Wine, vzela ga je
redno in danes je bolj zdrava,
kakor je bila pred leti. Vam udani
Jos. F. Pudlacka. R. F. D. 4." Trinerjev Amerikanski Elixir bo-
de tudi tebi pomagal, kajti nika-
dar ne razočara. Enako potreba-
ješ Tofiko zlasti po mrzlici, vpra-
šaj svojega lekarnarja za Triner-
jevo Angelica Bitter Tonic. On
ima tudi krasen stenski koledar
za te zastonj (ali dobiš ga, ako
nam pošlješ roc.) Joseph Triner
Co., 1333—43. So. Ashland Ave.
Chicago, Ill.

Severova zdravila vzdržujejo
zdravje v družinah.

Narodite si Vasi listek Severova Albu-
mina za Slovence za 1920 od Vagala leka-
rnarja ali pa naravnost od nas. Vsepravo
zastonj.

Kašelj

je neprijetna prikažen in povzroča
mnogokrat mnogo bolčin, trpljenja
in skrbi. Nekač takega le, kar ne
morete iznebiti tako hitro kakor
bi radi, razen ako stonite to, kar je
stvorilo mnogo drugih. Vzemite

Severa's
Balsam for Lungs

(Severov Balsam za pljuča) v zdra-
vlenju kašlja, prehlada, hripavosti,
v slučaju otežkočenega dihanja, ran-
jenem vratu in enakomernem po-
kašljevanju. Poskusite steklenico
danes. Dobite ga v Vasi lekarni.
Dobro za otroka in odrasle. Cene
25c in 50c. ali 60c in 20c. dala.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

National Drug Store

Slovenska Lekarna

vogal St. Clair in 61 ceste.

Naša lekarna je tekem svojega
obstanka postala znana kot naj-
boljši kraj, kjer se dobe zanesljiva,
jeveža in dobra zdravila. Z vse
krbjo tudi izdelujemo zdravila po
zdravniških predpisih.

Kadar dobiš od zdravnika pred-
pis za zdravila, pridi vselej k nam
n boš zadovoljen.
Naša zdravila so vedno sveža.

VASA OBLEKA

bo zgledala kot nova ako jo pri-
nesete nam čistiti, barvati ali po-
praviti. Mi tudi Vašo staro o-
bleko prenamerimo po novi modi.

Frank's Dry Cleaning Co.

Telefon: Central in Rosedale 5594.

Delavnica in urad

1361 EAST 55th ST.

naproti Lake Shore Banke.

COLLINGSWOOD — PODRUŽNICA
15513 WATERLOO RD.
Ad.

Dalavci podpirajte delavsko podjetje!

MI POŠIJAMO DENAR V STARO DOMOVINO NAJCENEJE

IN NAJHITREJE TER ZANESLJIVO.

Naše cene so naslednje:

100 kron..... za \$ 1.45
1000 kron..... za \$ 13.85

AKO BI CENE MED TEM ČASOM PADL E, PADLE BODO SEVEDA TUDI
NAŠE CENE.

POSREDUJEMO TUDI ZA PAROBRODNE LISTKE, KDOR ŽELI POTO-
VATI V STARO DOMOVINO, NAJ SE OBRNE NA NAS.

"EDINOST" Publishing Company
1847 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Save and
Succeed
BUY W.S.S.

Telefon: Canal 6319.

MATH KREMESEC
mesar

Priporoča Slovencem in Hrva-
tom mojo dobro in okusno
mesnico.

Vsaki dan sveže meso, kakor
tudi

— prave kranjske klobase —

doma delane vedno na razpo-
lago.

1912 W. 22nd St., Chicago, Ill.